

Ахова мацярынства і дзяцінства на Брэстчыне

Развіццё службы аховы мацярынства і дзяцінства - адзін з найважнейшых прыярытэтаў сацыяльнай палітыкі Рэспублікі Беларусь.

Ўмацаванне **рэпрадуктыўнага здароўя** насельніцтва і павышэнне якасці **аказання перынатальнай дапамогі** - адны з асноўнымі в.х задач службы аховы мацярынства і дзяцінства краіны ў цэлым , і на рэгіянальных узроўнях у прыватнасці.

Накіраваная на павышэнне нараджальнасці, стымуляванне жанчын на паўторныя роды, папярэджанне абортаў і захаванне кожнай цяжарнасці дэмаграфічная палітыка, якая праводзіцца ў Брэсцкай вобласці, забяспечыла мінімальны ў параўнанні з іншымі абласцямі рэспублікі адмоўны натуральны прырост насельніцтва.

Паводле статыстычных дадзеных, Брэсцкая вобласць на працягу апошніх 20 гадоў займае лідзіруючыя пазіцыі па колькасці народжаных сярод абласцей Рэспублікі Беларусь, саступаючы толькі г. Мінску. Каэфіцыент нараджальнасці на працягу апошніх 20 гадоў сярод абласцей рэспублікі самы высокі. У той жа час і агульны каэфіцыент смяротнасці насельніцтва па Брэсцкай вобласці за апошнія 20 гадоў у параўнанні з іншымі абласцямі самы нізкі, а у 2019 годзе намі быў дасягнуты лепшы ў рэспубліцы сярод абласцей паказчык агульнай смяротнасці насельніцтва (12,8 на 1000).

Даведачна : вышэй або на ўзроўні сярэднеабласны паказчык натуральнага прыросту на працягу апошніх трох гадоў у трох раёнах - Брэсцкім, Пінскім і Столінскім . Істотна ніжэй за сярэднеабласны і з адмоўнай дынамікай натуральны прырост у Пружанскім , Ляхавіцкім , Драгічынскім , Ганцавіцкім раёнах.

Зніжэнне колькасці жанчын дзетароднага ўзросту істотна паўплывала на паказчык нараджальнасці, які знізіўся да 10,6 на 1000 насельніцтва.

Ўзроўні паказчыкаў перынатальнай і дзіцячай смяротнасці ў дынаміку па вобласці на працягу апошніх гадоў стабільныя і не перавышаюць сярэднерэспубліканскім, а па дасягнутым паказчыках перынатальнай і дзіцячай смяротнасці Брэсцкая вобласць займае лідзіруючыя пазіцыі сярод іншых рэгіёнаў Рэспублікі Беларусь (па выніках 2018 года дасягнуты рэкордна нізкі паказчык дзіцячай смяротнасці - 1,9 ‰).

Адным з медыка-сацыяльных аспектаў, якія ўплываюць на паказчыкі дэмаграфіі, а менавіта на нараджальнасць, з'яўляецца колькасць перапыненых цяжарнасцяў, паказчык якога ў разліку на 100 родаў у дынаміцы за апошнія пяць гадоў па Брэсцкай вобласці вырас больш , чым на 25 %.

Менавіта таму расце актуальнасць предабортнага кансультавання як у медыцынскім аспекце, выяўленым у мінімізацыі псіхалагічных і саматычных наступстваў абарту, так і сацыяльна-эканамічным, што ў канчатковым выніку з'яўляецца важкай складнікам ў вырашэнні праблем дэмаграфічнай бяспекі.

Прадабортнае кансультаванне праводзіцца ўсім якія звярнуліся для перапынення пацыенткам - у 100% выпадкаў. Вынікам арганізацыі правядзення предабортнага кансультавання на працягу апошніх трох гадоў, з'явіўся рост адмоў ад перапынення цяжарнасці як у абсалютных лічбах, так і адносна колькасці тых, хто звярнуўся для перапынення.

Даведачна : у 2019 годзе дзякуючы эфектыўнасці предабортнага псіхалагічнага кансультавання было захавана 662 першасна нежаданых цяжарнасцяў (жыццяў), эфектыўнасць склала 26,3 % (2018 г. - 21,2%). За 2018 год на вобласці ў выніку предабортнага кансультавання захавана 609 крызісных цяжарнасцяў, а за апошнія тры гады захавана 1 667 жыццяў.

Правадзіцца таксама сямейнае кансультаванне, што істотна павышае зацікаўленасць абодвух магчымых бацькоў у сітуацыі крызіснай цяжарнасці.

Акрамя таго, у вобласці праводзяцца акцыі «Тыдзень без абортаў», «Захавай жыццё» у рамках мерапрыемстваў, прымеркаваных да Дня сям'і, Дню маці, дзе спецыялісты акушэрска-гінекалагічнай службы прымаюць самы актыўны ўдзел (прэс-канферэнцыі, выступы ў СМІ, сярод вучнёўскай моладзі, выкладчыкаў устаноў адукацыі).

Паказчык абортаў у 2019 годзе знізіўся на 11,2 % і склаў 15,9 на 100 родаў (2018 год - 17,9).

Дзякуючы арганізацыі аказання акушэрска-гінекалагічнай дапамогі ў Брэсцкай вобласці з улікам асаблівасцяў складу, структуры насельніцтва, геаграфічных і іншых асаблівасцяў кожнага раёна, за апошнія 5 гадоў ад акушэрскіх прычын не было з Лучай мацярынскай смяротнасці.

Педыятрычнай службай вобласці пры выяўленні прыкмет і сімптомаў прыроджанай або спадчынай паталогіі праводзіцца комплекснае абследаванне дзіцяці і яго кірунак ў медыка-генетычную кансультацыю УАЗ «Брэсцкі абласны радзільны дом».

Для ўсіх нованароджаных рэспублікі на базе ДУ "РНПЦ« Маці і дзіця »правадзіцца масавы скрынінг на фенілкетанурыя (ФКУ) і прыроджаны гіпатэрыёз па ўзорах пробаў, якія паступілі з радзільных аддзяленняў устаноў, у тым ліку: . і Брэсцкай вобласці. На 2019/12/31 г. 49 пацыентаў з ФКУ (2 дзяцей першага года жыцця, 46 дзяцей ад 1 да 18 гадоў і 1 цяжарная) Брэсцкай вобласці з мэтай карэкцыі ўзроўню

фенілаланіну былі забяспечаны пажыўнымі сумесямі за кошт мясцовых бюджэтаў.

Досыць актыўна і эфектыўна ў Брэсцкай вобласці ўведзена і эксплуатаецца сістэма тэлемерыцынскага кансультавання (ТМК), каардынацыю якой у акушэрска-гінекалагічнай службе ажыццяўляе УАЗ «Брэсцкі абласны радзільны дом», і дзякуючы якой хутка і паспяхова на працягу аптымальнага прамежку часу коррыгуецца лячэбны працэс у канкрэтнага пацыента . Пры неабходнасці ТМК ажыццяўляецца спецыялістамі арганізацый аховы здароўя рэспубліканскага ўзроўню.

Сацыяльная падтрымка сем'яў, якія выхоўваюць дзяцей

Сем'ям, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей, у тым ліку і шматдзетным, аказваецца значная дзяржаўная падтрымка, гэта выплата дапамог у сувязі з нараджэннем і выхаваннем дзяцей, забеспячэнне прадуктамі харчавання дзяцей першых двух гадоў жыцця і прадастаўленне іншых відаў дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі, адначасовых выплат пры нараджэнні дваіх і больш дзяцей, аказанне матэрыяльнай дапамогі да навучальнага года, прызначэнне сямейнага капіталу, аказанне сацыяльных паслуг сем'ям , а таксама гарантый у сферы працоўнага і пенсійнага забеспячэння.

Заканадаўствам прадугледжана разнастайная сістэма дапамог сем'ям у сувязі з нараджэннем і выхаваннем дзяцей - **прызначаецца 11 відаў дапамог**. Гэта тры групы дапаможнікаў: па мацярынства, сямейныя і па часовай непрацаздольнасці па доглядзе за дзецьмі.

Самае значнае з названых дапамог - **дапамога па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў** . Яно ўстаноўлена на ўзроўні 35-40 працэнтаў сярэдняга заробку па краіне, прычым для ўсіх атрымальнікаў , незалежна ад таго, застрахованы яны ці не.

Даведачна . З 1 мая 2020 г. па 31 ліпеня 2020 г. памер дапамогі па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў складае 405,48 рублёў на першае дзіця, на другое і наступных дзяцей - 463,4 рубля.

Выплачваюцца штомесячныя:

дапамогі сем'ям на дзяцей ва ўзросце ад 3 да 18 гадоў у перыяд выхавання дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў - 50 працэнтаў бюджэту пражытачнага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва (далей - БПМ) - 123,39 рублёў;

дапамога на дзяцей старэйшых за 3 гады з асобных катэгорый сем'яў, прадугледжаных заканадаўствам:

- на дзяцей старэйшых за 3 гады, якія выхоўваюцца ў такіх сем'ях (акрамя дзіцяці-інваліда) - 50% БПМ - 123,39 рублёў.
- на дзіця-інваліда старэйшых за 3 гады - 70% БПМ - 172,75 рубля.

дапамогу па доглядзе дзіцяці-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў:

- з I і II ступенню страты здароўя да спаўнення дзіцяці 18 гадоў і з III і IV ступенню страты здароўя да спаўнення дзіцяці ўзросту 3 гадоў - 100% БПМ - 246,78 рублёў;

- з III і IV ступенню страты здароўя пасля спаўнення дзіцяці ўзросту 3 гадоў - 120% БПМ - 296,14 рублёў.

Даведачна . З 1 мая 2020 г. па 31 ліпеня 2020 г. БПМ складае 246,78 рублёў.

Памеры аднаразовых дапамог таксама значныя: пры нараджэнні першага дзіцяці аднаразовая выплата складае 10 БПМ (2 467,80 рублёў), пры нараджэнні другога і наступных дзяцей - 14 БПМ (3 454,92 рубля). Таксама выплачваецца аднаразовая дапамога жанчынам, якія сталі на ўлік у арганізацыях аховы здароўя да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці - 100 працэнтаў БПМ - 246,78 рублёў.

Дадатковыя выплаты ажыццяўляюцца пры нараджэнні дваіх і больш дзяцей на набыццё дзіцячых рэчаў першай неабходнасці ў памеры 2 БПМ на кожнага народжанага дзіцяці (сёння гэта сумарна 493,56 рублёў).

Для маці, дастойна выхавалі пяць і больш дзяцей, прадугледжана высокая дзяржаўная ўзнагарода - **ордэн Маці** і вырабляецца **грашовая выплата ў памеры 5 БПМ.**

Даведачна . Гэты высокі знак мацярынскай доблесці быў заснаваны Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у 1995 годзе. Усяго з 1996 года ордэнам Маці ўзнагароджана 3 249 жанчын Брэсцкай вобласці.

У 2019 годзе ордэнам Маці ўзнагароджана 162 жанчыны вобласці. Сума выплат з рэспубліканскага бюджэту склала 204,7 тысяч рублёў. На 1 мая 2020 г. ордэнам Маці ўзнагароджана - 64 жанчыны.

З 1 студзеня 2015 года рэалізуецца праграма сямейнага капіталу, якая падоўжана з 1 студзеня 2020 г. па 31 снежня 2024 г. са пашырэннем напрамкаў яго датэрміновага выкарыстання зыходзячы з інтарэсаў шматдзетных сем'яў.

Асноўнымі ўмовамі прадастаўлення сямейнага капіталу з'яўляюцца: нараджэнне, ўсынаўленне (удачарэнне) трэцяга або наступных дзяцей у пазначаны вышэй перыяд, грамадзянства Рэспублікі Беларусь аднаго з бацькоў і пастаяннае пражыванне на тэрыторыі Беларусі. Мэта праграмы - павелічэнне колькасці дзяцей, народжаных трэцімі і наступнымі, і доўгатэрміновая падтрымка шматдзетных сем'яў.

Даведачна . З 2015 года мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі сямейны капітал прызначыў 16 735 сем'ям . За 2019 год

сямейны капітал прызначаны 3 037 сем'ям, за студзень-сакавік 2020 г. - 745 сем'ям.

З 1 студзеня 2020 г. Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 18 верасня 2019 г. № 345 "Аб сямейным капітале» прадугледжана датэрміновае выкарыстанне сродкаў сямейнага капіталу незалежна ад перыяду часу, які прайшоў з даты прызначэння сямейнага капіталу, на наступныя мэты :

- **будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё** аднакватэрных жылых дамоў, кватэр у шматкватэрных або блакіраваных жылых дамах, пагадненне запазычанасці па крэдытах, прадастаўленых на гэтыя мэты, і выплату працэнтаў за карыстанне імі членам (членамі) сям'і, якія складаюцца (якія знаходзяцца) на ўліку для паляпшэння жыллёвых умоў, або якія складаліся (якія складаліся) на такім уліку на дату заключэння крэдытнага дагавора;

- **атрыманне на платнай аснове** членам (членамі) сям'і вышэйшага адукацыі I прыступкі, сярэдняй спецыяльнай адукацыі ў дзяржаўных установах адукацыі;

- атрыманне членам (членамі) сям'і **платных медыцынскіх паслуг** , што аказваюцца арганізацыямі аховы здароўя:

прадастаўленне для медыцынскага прымянення **іншых медыцынскіх вырабаў замест уключаных у Рэспубліканскі фармуляр медыцынскіх вырабаў** пры выкананні складаных і высокатэхналагічных умяшанняў ў кардыяхірургіі, нейрахірургіі, анкалогіі і (або) іншых лекавых сродкаў замест уключаных у Рэспубліканскі фармуляр лекавых сродкаў;

стаматалагічныя паслугі (пратэзаванне зубоў, дэнтальнага імплантацыя з наступным пратэзаваннем, ортодонтічэскіх карэкцыя прыкусу).

Даведачна . За студзень-сакавік 2020 г. мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі прынята 2 298 рашэнняў аб датэрміновым распараджэнні сродкамі сямейнага капіталу.

Штогод сем'ям, якія выходзяць траіх і больш дзяцей, якія навучаюцца ва ўстановах агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі, малазабяспечаным і іншым сем'ям з дзецьмі аказваецца **аднаразовая матэрыяльная дапамога да навучальнага года .**

Даведачна . Дапамога да 2019/2020 навучальнага года атрымалі 21 162 шматдзетныя сем'і на 43 258 дзяцей, якія навучаюцца ва ўстановах агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі, на агульную суму 1,7 млн. Рублёў. Сярэдні памер дапамогі на аднаго дзіцяці склаў 39 рублёў.

Сістэма дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі (далей - ДАСД)

З 2001 года ў Рэспубліцы Беларусь функцыянуе сістэма ДАСД для аказання часовай матэрыяльнай падтрымкі малазабяспечаным і змешчаным ў цяжкай жыццёвай сітуацыі грамадзянам і сем'ям. У аснову дадзенай сістэмы пакладзены **прынцып адраснага прадастаўлення сацыяльнай дапамогі найбольш жывуць у нястачы сем'ям і грамадзянам**. У якасці крытэрыю патрэбнасці выступае БПМ.

Сістэма ДАСД ўключае чатыры сацыяльныя выплаты :

- **штомесечная сацыяльная дапамога** для грамадзян, сярэднедушавы даход якіх па аб'ектыўных прычынах ніжэйшы за найбольшую велічыню БПМ за два апошнія кварталы (далей - крытэрыі патрэбнасці) (з 1 мая 2020 г. па 31 ліпеня 2020 г.- 246,78 руб.), У памеры, якое складае дадатную розніцу паміж крытэрыем патрэбнасці і сярэднедушавым даходам грамадзяніна. Прызначаецца на перыяд ад 1 да 12 месяцаў;

- **аднаразовую сацыяльную дапамогу** для грамадзян, якія знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі, з даходамі ніжэй за 150% за крытэрыі патрэбнасці (з 1 мая 2020 г. па 31 ліпеня 2020 г.- 370,17 руб.). Прызначаецца, як правіла, 1 раз у год у памеры да 10 БПМ;

- **сацыяльная дапамога для пакрыцця выдаткаў на набыццё падгузкаў для дзяцей-інвалідаў** ва ўзросце да 18 гадоў, якія маюць IV ступень страты здароўя, **інвалідаў I групы**. Прызначаецца 4 разы год, кожны раз у памеры да 1,5 БПМ;

- **забеспячэнне прадуктамі харчавання дзяцей першых двух гадоў жыцця** - падаецца малазабяспечаным сем'ям, а пры нараджэнні і выхаванні дваіх і больш дзяцей адначасова - без уліку ўзроўню даходаў сям'і. Прадастаўляецца ў натуральнай форме ў памеры кошту набору прадуктаў харчавання ў адпаведнасці з узростам дзіцяці на кожныя 6 месяцаў да дасягнення дзіцем узросту двух гадоў.

Даведачна . У 2019 годзе сістэмай ДАСД было ахоплена 45,0 тысяч чалавек, за 3 месяцы 2020 г. - 13,4 тысяч чалавек.

Асноўнымі атрымальнікамі штомесечнай і аднаразовай сацыяльных дапамог з'яўляюцца шматдзетныя і няпоўныя сем'і, якія выходзяць непаўналетніх дзяцей.

Адначасова пры прадастаўленні ДАСД рэалізуюцца меры, **накіраваныя на прафілактыку ўтрыманства**. Аб'ектыўнасць наяўнасці нізкага даходу ў сям'і ацэньваецца з дапамогай прымянення шматлікіх фільтраў. Для працаздольных атрымальнікаў дапамогі складаюцца планы па самастойнага паляпшэнні свайго матэрыяльнага становішча. Пры невыкананні мерапрыемстваў такога плану па суб'ектыўных прычынах у выпадку паўторнага звароту дапамога не аказваецца.

Сістэма сацыяльнага абслугоўвання сем'яў з дзецьмі

У сістэме органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне функцыянуюць **20** тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва.

У цэнтрах створаны банкі даных розных катэгорый сем'яў, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай падтрымцы і дапамогі. Яны ўключаюць інфармацыю аб умовах пражывання сем'яў, занятасці бацькоў, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей, фактарах сацыяльнага недабрабыту і інш.

На ўліку ў тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва вобласці па стане на 1 студзеня 2020 г. адбылася 64 004 сем'і, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей, з іх шматдзетных - 23 271 выхоўваюць дзіця-інваліда (дзяцей-інвалідаў) - 4 914.

Даведачна . Па стане на 1 красавіка 2020 г. у тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва складалася 62 933 сем'і, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей, з іх шматдзетных - 22 445 выхоўваюць дзіця-інваліда (дзяцей-інвалідаў) - 5 041.

У тэрытарыяльных цэнтрах аказваюцца сацыяльна-пасрэдніцкія, сацыяльна-псіхалагічныя, кансультацыйна-інфармацыйныя паслугі, паслугі сацыяльнага патранату, часовага прытулку і інш.

Найбольш запатрабаванай ў сем'яў, якія выхоўваюць дзяцей, з'яўляецца паслуга пагадзіннага сыходу за дзецьмі (паслуга няні). Яна прадастаўляецца сем'ям, якія выхоўваюць дваіх і больш дзяцей, якія нарадзіліся адначасова (двойні, трайнят) ва ўзросце да 3-х гадоў, дзяцей-інвалідаў ва ўзросце да 18 гадоў у межах 20 гадзін у тыдзень (Трайно - да 40 гадзін).

Даведачна . З 2018 года права на паслугу няні прадастаўлена таксама сем'ям, дзе абодва бацькі альбо адзін з бацькоў у няпоўнай сям'і з'яўляюцца інвалідамі I і II груп.

У 2019 годзе такі паслугай скарысталіся 277 сем'яў, з іх 48 сем'яў з дзецьмі-інвалідамі, 221 сям'я з «двайняткамі» і 5 сем'яў з « трайняткамі », 3 сям'і з бацькамі, якія з'яўляюцца інвалідамі.

У першым квартале 2020 года такі паслугай скарысталіся 241 сем'яў, з іх 42 сям'і з дзецьмі-інвалідамі, 192 сям'і з «двайняткамі» і 5 сем'яў з « трайняткамі », 2 сям'і з бацькамі, якія з'яўляюцца інвалідамі.

Сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў, на базе дамоў-інтэрнатаў для дзяцей-інвалідаў прадастаўляецца паслуга сацыяльнай перадышкі пры захаванні правоў на ўсе сацыяльныя выплаты (не больш за 28 дзён у календарным годзе). Яе мэта - даць бацькам (членам сям'і) магчымасць для аднаўлення сіл, вырашэння

сямейна-бытавых пытанняў. На перыяд прадастаўлення паслугі за сям'ёй захоўваецца права на ўсе сацыяльныя выплаты (пенсія, дапамогі).

Даведачна . Паслугай сацыяльнай перадышкі у 2019 годзе скарысталіся 11 сем'яў, у першым квартале 2020 г. - 1 сям'я.

Для арганізацыі комплекснага падыходу ў вырашэнні праблем сям'і ў цэнтрах аказваецца **паслуга сацыяльнага патранату** .

Даведачна . У 2019 годзе такую паслугу атрымала 162 сям'і, у першым квартале 2020 г. - больш за 101 сям'і.

Цэнтры сацыяльнага абслугоўвання ажыццяўляюць таксама дзейнасць, накіраваную на папярэджанне насілля ў адносінах да жанчын і дзяцей, сямейных праблем, аказанне дапамогі сем'ям, якія знаходзяцца ў крызіснай сітуацыі. У выпадку неабходнасці пацярпелым ад гвалту асобам можа прадастаўляцца **паслуга часовага прытулку** .

Даведачна . На 1 красавіка 2020 г. у вобласці функцыянуюць 18 «крызісных» пакояў.

У 2019 года ў «крызісных» пакоях пражывала 73 чалавекі, у тым ліку 62 - пацярпелых ад гвалту, у першым квартале 2020 г. пражывала 25 чалавек , у тым ліку 18 пацярпелых ад гвалту.

Для асоб, якія пацярпелі ад хатняга гвалту, працуе агульнаацыянальная бясплатная гарачая лінія **8-801-100-8-801** .

Аказанне сацыяльных паслуг ажыццяўляецца па заяўным прынце пры звароце ў цэнтр па месцы жыхарства. Інфармацыя пра адрасы і тэлефонах цэнтраў размешчана на сайтах цэнтраў, камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Брэсцкага аблвыканкама.

У сістэме адукацыі вобласці ажыццяўляецца дзейнасць па ўмацаванні інстытута сям'і , умацаванню яе статусу і павышэнню ролі сямейных каштоўнасцяў у грамадстве як асновы дабрабыту дзяцей і дзяржавы. Праводзяцца рэспубліканскія, абласныя, гарадскія і раённыя акцыі, дабрачынныя мерапрыемствы, святы, прысвечаных сям'і і дзецям, конкурсы на лепшую сям'ю, сямейныя і дзіцячыя фестывалі і выставы творчасці, канферэнцыі, сустрэчы бацькоў.

На базе раённых СПЦ для прыёмных бацькоў і бацькоў-выхавальнікаў працуе 10 клубаў, на базе школ працуюць 22 клубных аб'яднання для бацькоў.

У 94 установы агульнай сярэдняй адукацыі праводзяцца факультатывы па фарміраванні культуры сямейных адносін (агульны ахоп навучэнцаў - 779).

У 27 установах прафесійна-тэхнічнай адукацыі выкладаюцца абавязковыя факультатывы «Асновы сямейнага жыцця» (пасля 11 класаў), «Падрыхтоўка да сямейнага жыцця» (пасля 9 класаў).

У мэтах падрыхтоўкі вучняў да сямейнага жыцця ва ўсіх установах, якія маюць інтэрнаты (29 УПА) арганізавана работа выхавальнікаў па гэтым напрамку. Працуюць клубы «На парозе сям'і», «Сямейны ачаг», "Гаспадыня".

Фарміраванне сямейных каштоўнасцяў з'яўляецца адным з напрамкаў работы з навучэнцамі сірочай катэгорыі. Так, у шэрагу ўстаноў спецыялістамі сацыяльна-педагагічнай і псіхалагічнай службы навучэнцы-сіроты аб'яднаны ў клубы «Лад будучыню сваімі рукамі».

Ва ўстанове адукацыі «Брэсцкі дзяржаўны гандлёва-тэхналагічны каледж» у верасні 2019 года на базе інтэрната № 1 стартаваў сацыяльны праект для навучэнцаў-сірот «Паміж намі дзяўчынкамі».

З мэтай актыўнага ўцягвання бацькоў у прафілактычную працу па прадухіленні злачынстваў і правапарушэнняў, па супрацьдзеянні згубным звычкам сярод дзяцей і падлеткаў, а таксама павышэння адказнасці бацькоў за жыццё і здароўе сваіх дзяцей, за іх выхаванне і развіццё ва ўсіх установах агульнай сярэдняй адукацыі вобласці не менш за 1 разы на чвэрць і напярэдадні вакацый праводзіцца Адзіны бацькоўскі дзень, у рамках якога праводзяцца бацькоўскія сходы па агульнай тэме «Эфектыўнае ўзаемадзеянне школы, сям'і і грамадства па прафілактыцы злачынстваў, правапарушэнняў, спажывання наркатычных сродкаў, алкаголю і тытунекурэння, забеспячэнне бяспекі жыццядзейнасці непаўналетніх».

Ва ўстановах адукацыі вобласці вядзецца работа па павышэнню прэстыжу сям'і, падрыхтоўцы моладзі да сямейнага жыцця.

Па пытаннях здароўезберажэння дзяўчат наладжана цеснае супрацоўніцтва ўстаноў адукацыі з установамі аховы здароўя. Спецыялісты жаночых кансультацый, дзіцячых паліклінік, радзільных дамоў прымаюць удзел у правядзенні бацькоўскіх сходаў па праблемах палавога выхавання («Ранняе сталенне і палавое паспяванне падлеткаў»), захавання і ўмацавання рэпрадуктыўнага здароўя, культуры сямейных адносін.

Сумесна з работнікамі ЗАГСa і святарамі праваслаўных храмаў у рамках праграм, накіраваных на фарміраванне ў моладзі культуры сямейных адносін і духоўна-маральных каштоўнасцяў, праводзяцца псіхалагічныя практыкумы, кансультацыі (сямейнае заканадаўства) для навучаюцца ўстаноў адукацыі і маладых людзей, якія ўступаюць у шлюб.

У вобласці створана шырокая сетка ўстаноў па аказанні сацыяльна-псіхалагічных паслуг. **Дапамога дзецям і бацькам** у сістэме адукацыі аказваюць **19 сацыяльна-педагагічных цэнтраў (далей - СПЦ)**, 12 з іх маюць структурнае падраздзяленне **дзіцячы сацыяльны прытулак**, на базе якіх праводзяцца дні адчыненых дзвярэй,

метадычныя аб'яднанні прыёмных бацькоў і педагогаў, арганізавана работа бацькоўскіх клубаў, праводзяцца святы, конкурсы, афармляюцца інфармацыйныя стэнды, распаўсюджваюцца буклеты.

Сацыяльна-педагагічнымі цэнтрамі аказваецца педагагічная і псіхалагічная дапамога дзецям і іх бацькам. У 2019 года ў сацыяльна-педагагічных цэнтрах дадзеную дапамогу атрымалі 14 283 дзяцей і 20 481 з бацькоў.

У вобласці **актывізавана праца органаў апекі і папярэжвання** па аднаўленні бацькоў у бацькоўскіх правах. У 2019 годзе аднавіліся ў сваіх правах 19 бацькоў у дачыненні да 23 дзяцей. (2018 год 13 бацькоў у дачыненні да 17 дзяцей). З мэтай папярэджання адмоў ад дзяцей бацькам растлумачваюцца іх правы і абавязкі па выхаванні і ўтрыманні непаўналетніх, у прыватнасці Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 24 лістапада 2006 № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у няўдалых сем'ях».

На асаблівым кантролі знаходзіцца пытанне ранняга выяўлення дзяцей, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы. Мэтанакіраваная міжведамасная праца па «аздараўленні» няшчасных сем'яў спрыяе памяншэнню адмоў бацькоў ад дзяцей. На працягу 2019 года ў аддзяленнях дзіцячы сацыяльны прытулак з мэтай захавання сям'і для дзіцяці прайшоў рэабілітацыю 561 непаўнагадовы. З іх былі вернутыя сваім бацькам 262.

За 2019 год 197 бацькоў пазбаўленыя бацькоўскіх правоў у адносінах да 222 дзяцей (2018 год - 210 бацькоў у дачыненні да 219 дзяцей).